KRAKUS.

SOBOTA 21. WRZEŚNIA 1822, Nr. 189.

KRONIKA NARODOWA:

Roku 1618 Żołkiewski zawiera pokoj z Turkami który w następnym złamali.

NOWOŚCI KRAKOWSKIE.

Wczoraj odebraliśmy list z Poznania, ktory nas uwiadamia o nader korzystnem powodzeniu artystow dramatycznych krakowskich. Mimo trudności doznanej od *Entrepryzy* mieiscowei, uzyskali tam pozwolenie na 8 wystaw, które tłumy widzów ściągnęły, i każda po kilkaset talarów przyniosła im dochodu. — Publiczność hucznemi oklaskami, głośno im przyznawała niepospolite talenta. Nowe i stare Krakowiaki z zapałem były przyjęte; po pierwszych Państwo Skibińscy, i P. Włodek grający rolę studenta, jednomyślnie wywołani zostali. Możemy z pewnością donieść, że szacowna ta kompania artystów, niezawodnie w pierwszych dniach Października powraca do Krakowa. Jle nam jest wiadomo dyrekcya tuteyszego teatru, niczego nieoszczędza, ażeby tegoroczny *Kurs* zimowy, we wszystkiem odpowiedział życzeniom Publiczności.

Loterya liczbowa Krakowska, wczoraj otwartą została, i licznych miłośników, którzy znają jej cel szanowny, zostawienia

pieniędzy w kraju i użycia ich połowy na wsparcie ludzkości, zgromadza do kantorów. -- (*Obwieszczenie w tej mierze, dołącza się do dzisiejszego Krakusa.*)

M O D Y.

Talar pięcio--frankowy służy dzisiejszej młodzieży paryskiej za medalion do ukrywania miniatur lub włosów swoich kochanek. Przepiłowany na płask, tak sztucznie zrobione ma wydrążenie, iż to wszystko w nim zmieścić się może, i znaku niemasz gdzie się zamyka lub otwiera. -- [*Żeby tylko z tey mody nieprzyszło do fałszowania pieniędzy:*] Kapelusze ryżowe białe ciągle stroją piórami strusiami?.., wiele jednak ubiera gaza wisniowego, błękitnego i cytrynowego koloru. -- *Suknie* najmodniejsze są ciągle biało. -- Z pod nader krótkich rękawków dają się widzieć białe, przezroczyste, długie rękawki muslinowe. -- Staniki sukien damskich są bardzo wcięte. -- Kobiety wyższego tonu, noszą teraz bardzo wiele pierscionków stalowych z dyjamentami.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpania. W Madrycie największą panuje spokojność. -- Codziennie nadchodzą powinszowania do króla, z powodu nowego wyboru ministrów. -- Woyska konstytucyjne, ze wszystkich stron spieszą na granicę. -- Gościniec przez Valladolidę napełniony iest wojskiem. -- Jenerał Mina przed wyjazdem do Katalonii odebrał 30 miljonów realów do rozporządzenia. -- Pisma publiczne madryckie zawierają doniesienia o nowej klęsce, którą odniosł Trappista 18 Sierpnia. -- O powstańcach w Katalonii głoszą że pomiędzy niemi znajdują się 120 xięży i zakonników. -- Prócz miasta *Ser d' Urgel* mają tylko w swej mocy warownią *Mequinenza.* -- Przebiegają wzdłuż góry, lecz ieszcze żadnej twierdzy niezagrozili. -- W Madrycie dzieją się spieszne uzbrajania. --

Jenerał Mina nietylko dowodzi w Katalonii lecz i nad całem wojskiem w Pireneach.--Jenerał *Villacampa* zbił powstańców i rozpruszył w gorach Ronda.-- Jenerał Espinoza ma kwatere główną *w Villoria*. O klęsce Trappisty doszły poźniej następujące wiadomości: Postąpił on z Katalonii i zrabował dwa miasta, *Barbastro i Huesca* i gdy obciążony łupami pospieszał do Nawarry zaszedł mu drogę jenerał Empecinado.-- Dnia 20 z rana; zaszła krwawa potyczka, ktòra zniweczyła korpus jego siejąc trwogę i śmierć pomiędzy szeregami. -- Sam Trappista z 4 tylko jedzcami ratował się z niej ucieczką. -- Powyższą wiadomość, potwierdza *Dziennik sporów* w tym sposobie: Trappista wyszedłszy z Katalonii gdzie się dłużej utrzymać niepotrafił, przymuszony od wojska Saragossy opuścić warownią *Mequinenza* zrobił fałszywy obrot na *Barbastro i Huesca* z których to pierwsze miasto w 48 godzinach zrabował, zabrawszy wszystko cotylko nienależało do kościołów. -- Na czele 1800 ludzi i 400 ochotników śpieszył z łupami ku Nawarrze, gdzie chciał połączyć się z Quesadą. -- Lecz pospieszył za nim Empecinado i dopadł go na wzgòrkach *Averbe*. -- Bitwa była zacięta lecz bardzo kròtko trwała. -- Wszystkie wozy z łupami, chorągwie, i broń dostały się w ręce zwycięzcòw. -- 75 ułanów wzięto do niewoli, sam Trappista z 4ma jedzcami uciekł. -- Wszystko do koła rzuciło się do broni, nikomu niedają pardonu. -- Wojna domowa powstała tedy w Hiszpanii z najwyższą zaciętością, jedyna tylko nadzieja jej uśmierzenia zależy od Kongresu, który już teraz ostatecznie ustali spokojność Europy. --

Turcya. Spalenie Jass potwierdzą się urzędownie. -- Przeszło 4,700 domòw w gruzach zagrzebanych zostało. -- W Konstantynopolu obawiają się nowych rozruchòw, --

Rossia. N. Cesarz Wszech Rossyi wydał wyrok, znoszący raz na zawsze wszystkie towarzystwa potajemne pod jakim kolwiek bądź nazwiskiem w Rossyi, niewyłączając i loż wolnych mularzy.

Francya. Process o spisek w Roszelli już ukończonym został. -- 4 osoby celnieysze sprzysiężenia na śmierć skazano, inne na kilkuletnie więzienia. Z pierwszych *Bories* ma lat 27; służył w wojsku 12 lat; *Pommier* ma las 26, *Raoul* ma lat także 26. *Goubin* 25. --

Grecya: List z Semlina 29 Sierpnia; donosi co następuje: Poczty z Seres i Saloniki wstrzymane. Sami niewiemy co to znaczy. Turcy cieszą się podbiciem Morei, a Grecy zwycięztwami swoich ziomków. Że Sulioci poddali Porcie zewsząd słychać to jednobrzmiennie; co na wszelki przypadek jest wielkim ciosem dla Grecyi! -- W Trieście rozgłoszono że 7. Sierpnia flotta turecka, do szczytu przez Greków zniesioną została.

ROZMAITOŚCI.

W Weronie czynią wielkie przygotowania do kongresu. -- W całej Grecyi i Albanii słychać że wybuchnęła zaraza morowa.-- Sprawa Grecyi ma bydź także niewątpliwie przedmiotem obrad kongresu. -- Gońcy pomiędzy Wiedniem i Madrytem ustawicznie przebiegają. -- Słychać że część wojska austryjackiego uda się ku Pireneom z Włoch. --